

# Sairaus Lisääntyy Luokkayhteiskunnassa

Kirj. T—n.

**U**SEITA vuosisatoja sitten, syntyi ja vaikiintui erään kuuluisan kansan keskuudessa määritelmä: *mens sano in corpore sana* — terve mieli terveessä ruumiissa. Sen jälkeen on ihmiskunnan suuren enemmistön elämä kiitännyt yhä loitonmalle tästä määritelmästä. Luokkayhteiskunnan kehittyessä lisääntyy ihmiskunnan sairaus jatkuvasti. Se lisääntyy julki, se lisääntyy salaa.

Tuhansittain kiemurtelee parhaassa iässä olevia ihmisiä yleisissä sairaaloissa, joiden luku vaikka aina kasvaa, on liian pieni suojaamaan kasvavaa sairaiden lukua. Tuhansittain väännehtelee lapsia, aikuisia ja vanhuksia polttavien ja kalvavien sairauksien turmelemina salassa — vuokrahökkeleiden loukoissa. Näidenkin luku yhä suurenee, vaikka emme sitä voikaan mistään tilastokirjasta nähdä.

Elämme Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa — rytmikäs nimi — joka on viime vuosina saavuttanut kuuluisuutta kaikkialla. Kapitalistinen maailma sitä tavallaan kunnioittaa — sellaista kuin sen kunnia on — korkealle edistyneenä yhteiskuntana. Mainetta sillä on luonnonrikkauksistaan, kulkukelpoisista virroistaan ja suurista järivistään; mainetta sillä on rautateistään, jotka sitovat sen rannat toisiinsa monin sitein; suurista kaupungeistaan, joiden sähköllä valaistut pilvenpiirtäjät hipovat taivaita; pankeistaan, joissa maailman kulta on lukittuna ja tuotantolaitoksistaan, joissa tuotetaan massamaisesti nuppineulasta teräsrakennuksiin asti, mitä vain kuin sanalla luotaina.

Mutta sitä kirkkaampi kuin on kapitalistisen auringon loisto, sitä synkempiä ovat sen varjot. Mitä loisteliaammin sen ylängöillä säteilee, sitä mustempana nähdään rotkojen kolot. Ja siksi päliencekin, että se luokka, joka näissä koloissa elää ja luo perustan tälle loistavalle maailman maineelle, jää huomaamatta; jää vaille mainetta. Siellä se on piilossa varjoisissa paikoissa, uurastaa, kalpenee, laihtuu ja kuolee suuren maailman huomaamatta.

Osa siitä pursuaa ylöspäin köyhien sairaaloihin, kauntin hoitoloihin, vankiloihin, mielisairaaloihin ja muihin yleisen elämän suojaksi tehtyihin laitoksiin. Mutta suurin osa katoaa

pohjalla huomaamatta, valittamatta, tullen kuopatuksi maahan, josta ovat tulleet ja jota eläessäänkin ovat — joskaan ei vallitsevilla arvoilla mitaten senkään arvoisia. Tuhansittain heitä kuopataan pian jälkeen syntymänsä, ennenkuin ovat nähneet vivahdustakaan ylängöillä säteilevästä valosta. . . .

\* \* \*

## Seitsemän biljoonaa parannuksiin.

Virallisten tilastojen mukaan oli Yhdysvalloissa v. 1927 kaikkiaan vähää vaille seitsemän tuhatta sairaalaa, joilla oli lainmukainen toimilupa. Näihin eivät kuulu köyhäintaloissa olevat parantolat, vankiloiden sairaalat, eikä sotaväessä oleville sotilaille kuuluvat parantolat.

Näissä seitsemässä tuhannessa sairaalassa oli vuoteita ja koreja (riippuvuoteita lapsia varten) yhteensä 895,279 ja potilaiden luku keskimäärin päivää kohden oli yhteensä lähes 800,000. Kun otetaan huomioon yleensä idän valtioiden suuremmat kaupungit, joissa sairaaloita on runsaammin, on niissä tavallisesti lukuisasti tiloja tyhjinä, jotavastoin taas esim. etelävaltioissa on sairaita sullottu hoitoloihin useissa tapauksissa lähes kaksi kertaa se määrä, joka niihin soveltuisi lain säätämän tilan mukaan.

Mutta sairaiden lukumäärästä ei saada minikäänlaista käsitystä tarkastelemalla sairaaloiden lukua ja niiden potilasmäärää. Kun otamme huomioon, että Yhdysvalloissa käytetään sairauksien parantamiseen suoranaisesti noin 7,000,000,000 dollaria vuosittain, kuten New Yorkin armeliaisuusapuliton sihteeri tri Homer Folks väittää liittonsa saaneen selville, niin sairaaloiden vuotuisen sisääntuloon verraten on tuo summa kuin hiiri elefanttiin verraten. Vielä tästä satumaisesta summastakaan emme saa mitään todellista kuvaa tämän rikkaan maan sairaista, sillä paljon enemmän on sellaisia sairaita, jotka eivät turvaudu lääkäriin, joko siksi, että luottavat parantuvansa ilman lääkäreitä tai ovat siksi köyhiä, että eivät voi minkäänlaista lääkintäapua itselleen saada. Tilastot m. m. osoittavat, että tässä maassa syntyy vuosittain 2,400,000 lasta, joista 15 pros. tulee tähän maailmaan ilman lääkärin

apua. Totta on, että lähes 80 jokaisesta tuhannesta elävänä syntyneestä kuolee ennen ensimmäistä ikävuottaan, toisin sanoen 85.4 tuhannesta poikalapsesta ja 68.4 tuhannesta tytölapsesta.

#### Lääkäriin apu on kallista.

Ottaen huomioon, että lääkelääkäriin koulukasvatus maksaa nykyään noin kymmenen tuhatta dollaria keskimäärin ja että oppiaika kestää vuosia, ovat nämä ammattilaiset siksi kallishintaisia tuotteita, että heidän apuunsa turvautuminen on suorastaan mahdotonta suurille joukoille. Puhuessaan äskettäin kansan terveydestä, lausui sihteeri Wilburn m. m. seuraavaa:

“Lääkärien tilanne ei ole niinkään ihailtava, kuin ehkä otaksutaan. Mutta heidän työnsä on vailla järjestystä. Mikä muu liikeala olisi, jota voitaisiin verrata lääkärien liikealaan? Millä liikealalla esim. yhdestä ja samasta työstä, jossa vain erilaisia liikkeitä suoritetaan, maksetaan niin vaihtelevia maksuja kuin 25:sta dollarista kymmeneen tuhanteen dollariin? Ei ole ihme jos laajat joukot arvosotelevat lääkäreitä, vaikka heidän keskimääräiseksi vuositulokseen lasketaankin vain \$5,000.

“Kun mies ansaitsee kahdeksan dollaria päivältä (\$2,400 vuodessa, jos työskentelee jokainen päivä, jota työvään parhaimmistokaan ei voi kuvitella) ja elättää viisi henkistä perhettä, miten hän voi maksaa lääkärille vaimostaan, joka joutuu leikattavaksi esim. kaulasta? Mahdollisesti hänellä itselläänkin on jotain sairautta, josta pitäisi lääkäriä puhutella. Emme ihmettele, että suuret kansanjoukot alkavat olla levottomia. Näitä tähän luokkaan kuuluvia on 75—90 pros. koko maamme väestöstä.”

Mitä voimme sanoakaan niiden ihmisten lääkäriin apuun turvautumisesta, joiden vuositulot ovat vain muutamia satoja dollareita ja joilla myös on perhe. Heidän on elettävä varjoissa, uurastaa, kalveta, kärsiä sairautensa ja kuolla.

#### Itsemurhien luku kasvaa.

Eikö sittenkin ole toisin, onhan yleinen käsitys vallalla, että Yhdysvalloissa ei ole kenelläkään mitään hätää? Mitä sanovat tilastot? Katsokaamme.

Otamme Yhdysvaltain tilastoviraston numerot ja alamme vuodelta 1920. Murhia ja itsemurhia on näiden numeroiden mukaan tapahtunut eri vuosina seuraavassa nousussa: V.

1920—2,910; v. 1921—3,731; v. 1922—3,626; v. 1923—3,692; v. 1924—3,855; v. 1925—4,000; v. 1926—4,833; v. 1927—5,169.

Lisääntyminen on melkein säännöllistä. Vertauksen vuoksi mainittakoon, että vv. 1900, 1901, 1902 ja 1903 tapahtui itsemurhia ja murhia järjestyksessä 2,099, 2,247, 2,487 ja 2,758. Kun tätä menoa murhien ja itsemurhien luku kasvaa, kehittyy siitä pian yksi teollisuus, jolla tämä maailman rikkain maa voi ylpeillä, ellei se vielä kapitalistin mielestä olisi kyllin suureksi kasvanut.

Itsemurhien ja murhienkin luvun voi käsitellä, kun muistaa, että v. 1927 tässä maassa virallisten tilastojen mukaan oli yli 50,000,000 ihmistä siksi pahoin sairaana, että joutui käyttämään lääkäriin apua ja kun muistaa, että pitäisi viisi henkisellä perheellä olla enemmän kuin \$2,400:n vuositulot, ennenkuin se Wilburin ajattelun mukaan voisi lääkäriä käyttää, niin kun nämä seikat muistaa, voi käsittää helposti, miksi itsemurhien luku kasvaa. Kun nuo 50 miljoonaa ihmistä, jotka varmaan ovat varakkaampia kansasta, koska voivat käyttää lääkäriä, sairastuvat noin suurissa laumoissa, mitenkö silloin voi ollakaan niiden jäljellä olevan 70 miljoonan laita, joista suurin osa elää varjoissa?

Kaikki seikat viittaavat siihen, että tällä kansan enemmistöllä ovat terveydelliset ehdot vähäisimmät. Ilmasto köyhälistön kaupunginosassa on aina likaisempaa kuin muualla. Asumukset ovat kelvottomampia. Ravinto ja vaateetus, puhtausmahdollisuus j.n.e. — — emme halua piinata lukijaa enempää.

*Mens sano in corpore sana* käy luokkayhteiskunnassa yhä harvempien yksilöiden mahdollisuudeksi. Työväenluokka voisi pelastaa miljoonia ja taas miljoonia jäseniänsä kärsimästä vuosittain puutteellisten olojen aiheuttamista sairauksista ja niihin kuolemasta vain taloudellisen järjestymisensä kautta. Historia on määrännyt, että nykyinen järjestelmä tulee poistumaan ja sen tilalle syntyy uusi, jossa työn tekijä on sen tulosten ainoa oikeutettu nauttija. Lukija voi toimia historian määräyksen mukaan ja jouduttaa kehitystä, muuta pelastusta ei todenmukaisesti voi kukaan suunnitella. Vain siten voidaan luoda tilanne, jossa ihmiskunta kokonaisuudessaan voi omaksua onnen: Terve mieli terveessä ruumiissa.